

ಯೂ, ತೇಜಃಪಂಜವ್ರೋ ದಣಿಯದಂಥಾದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಲೂ, ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕಬೇಕು. ತಣ್ಣೀರು ಕುಡಿಸಬೇಕು. (೨೪) ವರ್ಷ ಬಾಳುವುದು. ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ ಕುದುರೆಯು, ಎತ್ತರವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಆಹಾರಿ ಇದ್ದು, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹಿಂದಾಗದಂಥದು. ಅದು (೨೮) ವರ್ಷ ಬಾಳುವದು. ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಕುದುರೆಯು, ನಿರೋಗಿಯೂ, ಸತ್ಪ್ರಾಣಿಯೂ, ಸರ್ವಗುಣಸಂಪನ್ನವೂ ಇದ್ದು, ಕಲ್ಯಾಣಕರ ಉಂಟು ಮಾಡುವದು. ಇದು ೩೦ ವರ್ಷ ಬಾಳುವದು.

ಸಂಗ್ರಾಮ ಸಿದ್ಧ ಲಕ್ಷಣ.

ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗುವಾಗ್ಯ ಕೆಂಪು ಥಡಿ ಹಾಕಬಾರದು. ಉಳಿದ ಬಣ್ಣದ್ದು ಹಾಕಿದರೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ.

ವರ್ಣ ಲಕ್ಷಣ.

ಯಾವ ಕುದುರೆಯ ಶರೀರ ವಾಸನೆಯು ಹಾಲಿನ ವಾಸನೆಯಂತಿದ್ದರೆ ಅದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಬಿಳಿಜೋಳದಂತೆ ವಾಸನೆ ಇದ್ದರೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಜಾತಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ತುಪ್ಪದಂತೆ ವಾಸನೆ ಇದ್ದರೆ ವೈಶ್ಯಜಾತಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವದು. ಮೀನದ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಶೂದ್ರಜಾತಿಯೆಂದರಿಯುವದು.

ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮಸಾಲೆ ಜೀನಸುಗಳು.

(೧) ಸುಂಠಿ, ಅಲ್ಲ, ಮೆಣಸು, ಇಂಗು, ದಾಲಚಿನ್ನಿ, ಲವಂಗ, ಗಾಂಚಿ, ಅರಿಷಿಣ, ಬೆಲ್ಲ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ

11437

SELECTIONS.

from

Hindu marriage law

ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹಾನುಸಂಗ್ರಹಂ.

by

Alcondavalli. Sreenivasachar.

Printed at the Vidyatarangini Press.

Mysore.

1893.

PREFACE.

The time, I presume, has come, when our current Hindu marriage law can be no more strictly applicable. This idea led me to go through the Hindu marriage law and see whether that far-sighted *castra* gave no scope for the required reformation. I am exceedingly glad to find that it does give such scope. It does authorise lawful marriage of Hindu females of all castes at any period of their lives, and also the continuance of a virgin life throughout, if one ever wishes to beso, and so does justice to the times and local requirements. The adoption also prevents the resorting to the objectionable widow marriage. This being the case, I publish extracts from the law in the following pages with explanations in Kanarese.

Alcondavalli, Sreenivasacha.r

ಅವತರಣಿಕಾ.

ಈಕಲೆಯುಗದಲ್ಲಿ ಈಗ ಚಕ್ರಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದೂವಿವಾಹಸ್ತ್ರವು ಉಪಯೋಗವಡಲು ಕಠಿನವಾ
ಅರತಕ್ಕಕಾಲವು ವಾಸ್ತವಾಗಿರುವದಾಗಿ ತೋರಿ ಆದೀರ್ಘದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಅನ್ಯಥಾ ಆಚರಣೆಗೆ ಆ
ಸ್ತ್ರದ ಕೊಡುತ್ತದೆಯೆ ಇಲ್ಲವೆ ಎಂದು ಅದನ್ನು ನಾನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಅಂತಾ ಆಸ್ತ್ರದವನ್ನು ಅದುಧಾ
ರಾಳವಾಗಿ ಕೊಡುವದಕ್ಕಂಥು ಅತ್ಯಂತಸಂತೋಷವೇನಾಗಿಧನೆ. ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತಜಾತಿಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ
ಯಾವವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ವಿವಾಹ ನಡಿಯಬಹುದೆಂತಲು ಒಬ್ಬ ಕನ್ಯಕೆ ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ ಅ
ವಳು ಯಾವಜ್ಜೀವವು ಕನ್ಯಕೆಯೊಗೆ ಇರಬಹುದೆಂತಲೂ ಕಾಲದೇಶಾನುಸಾರವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಅನುಗ್ರಹಿಸು
ತ್ತಾಡದೆ. ಹೀಗೆ ನಡಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಕರವಾದ ವಿಧವಾವಿವಾಹಾವಶ್ಯಕತೆಯುತಪ್ಪಿರಬೇಕೋಗುವದು ಆದದರಿಂ
ದು ಅಂತಾಶಾಸ್ತ್ರವು ಮಾಣಗಳನ್ನು ಈ ಚಿಕ್ಕವು ಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಕನಡತಾತ್ಪ್ರದೊಡನೆ ವ್ರತದ ವಡಿಶಿಯಿದ್ದೇನೆ

ಆಚ್ಛಂದವಿಧಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ

ಶ್ರೀರಸ್ತುಂ

ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹಾಸ್ತಂತ್ರಂಗಳ ರೂಢಿ
ಪುನ್ಯಾದಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳು ವಿವಾಹವೆಸಗುವ ಕ್ರಮವೆಂದರೆ
ಕನ್ಯಾ ದ್ವಂದ್ವದಶಮಿವರ್ಷಿಯಾನದತ್ತಾಗ್ಯ ಹವನೇತ್ಯೇ
ಶೂಭೋದತ್ತಾಪಿತುಸ್ತುಸ್ಯಾಃ ಸಾಕನ್ಯಾವರಯೇತ್ಸ್ಯ
ಯಂ ||

ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣ - ಪಾಪ್ತದ್ವಾದಶಮಿವರ್ಷಿಯಃ
ಕನ್ಯಾಂನವಯಚ್ಚುತಿ | ಮಾಸಿಮಾಸಿರಜಸ್ತುಸ್ಯಾಃಪಿ
ತಾಪಿಬಿಶಿಶೋಣಿತಂ ||

ಆತಃಕನ್ಯಾದಾನೇ ಕಾಲಾವಧಿತ್ವಭ್ರಮೋನಕಾರ್ಯಃ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲ ತಾತ್ಪರ್ಯವು.

ಮುನ್ಯಾದಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವೆಸಗುವ ಕ್ರಮವೆಂದರೆ
ಕಡಿ ನಾರದರು

ಕನ್ಯಕೆಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷವಾಗಿ ಮದುವೆಮಾಡದೆ
ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾಕನ್ಯಕೆ ತಂದೆಗೆ ಭೂಜೀವಂತಾ
ದೋಷ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕನ್ಯಕೆಯು ತಾನು ನನ್ನ
ಯೆಂವರವರಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿಯಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಕೆಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷವಾ
ಗಿಯೂ ಯಾವನು ಮದುವೆಮಾಡದೆ ಇರುತ್ತಾನೋ ಅಂ
ಥಾತಂದೆ ತಿಂಗಳುತಿಂಗಳಿಗೂ ಅವಳರಜಸ್ಸನ್ನು ಪಾನಾ
ಮಾಡುವನಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಆದದರಿಂದ ಕಾಲಾವಧಿತ್ವಭ್ರಮೆ ಮಾಡದೆ ಕ್ರಿ.ಪ. ೧೯೫೫

ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ದಶಾಭ್ಯಾತ್ಮರಂರಜಸ್ವಲಾತ್ಮನಪವ್ಯಸೃಳವತಿತ್ವೇ ನಚ ತದ್ವಿನಾಹಿ ಪಿತಾ ದ್ರೀನಾಂವಶ್ಯವಾಯಸ್ತೃತೇ

ದಶವರ್ಷವರ್ಯಂತ ಹಿಂದಲವರು ಅವಧಿಯನ್ನು ಒಳು ಮಾಡಿದರು. ಯಾತಕ್ಕಂದರೆ - ಹತ್ತು ವರುಷದಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ರಜಸ್ವಲಾತ್ವ ಪಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವನಿಗೆ ವ್ಯಸೃಳವತಿತ್ವ ಉಂಟಾದರೆ ಪಿತಾ ದ್ರೀಗಳಿಗೆ ದೋಷಹೇಳಿದೆ||

ಅಷ್ವ ವರ್ಷಾಭವೇದ್ಗೌರಿ ನವವರ್ಷಾತ್ಸು ರೋಹಿಣಿ | ದಶವರ್ಷಾಭವೇತ್ಯನ್ಯಾ ಅತಃಉಧ್ವಂ ರಜಸ್ವಲಾ ||

ವ್ಯಾಗ್ಗಂದರೆ - ಎಂಟನೇವರುಷದಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆಗೌರಿ ಯಂತಲು, ಒಂಭತ್ತನೇವರುಷದಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣೀಯಂತಲು, ೧೦ ನೇ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಕೆ ಯಂತಲು. ತದನಂತರ ರಜಸ್ವಲೆಯಂತಲು,

ಗೌರೀಂದದನ್ಯಾ ಕವ್ಯಷ್ಣಂ ವೈಕುಂತಂರೋಹಿಣೀಂ ದಧತ್ | ಕನ್ಯಾಂದಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ರೌರವಂತು ರಜ

ಗೌರೀದಾನದಿಂದ ಫಲಸ್ವರ್ಗವೆಂತಲು, ರೋಹಿಣೀದಾನದಿಂದ ವೈಕುಂತವೆಂತಲು, ಕನ್ಯಾದಾನದಿಂದ ಬ್ರ

ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹಾಸ್ತ್ರ ಸಂಗ್ರಹ

ವ್ವಲಾಂ ||

ದ್ಯುಲೋಕವೆಂತಲು, ರಜಸ್ವಲಾದಾನದಿಂದ ರೌರವನು ಕವೆಂತಲು, ಈವಕ್ರಾರ ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ,

೪೫|| ಇತ್ಯಾದೀನಿ, ಅಸ್ಯತಾ ಸ್ಯಾಪೇನಾದ್ಘಿ ಐದಂವೈ ಸ್ವೇಣ ಕಲ್ಯನುಷ್ಣೇಯಧರ್ಮೈತಿವಾದಕವದಾಶರಶ್ಚ || ೪೫ || ನಾರದಃ || ೭ ||

ಇದು ಯುಗಾಂತರ ಧರ್ಮವೆಂದು ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಗ್ಗಂದರೆ - ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ ಕಲಿಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ವರಾಶರಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಾರದವಚನ ||೭||

೪೬|| ಸರ್ವಾರ್ಥಮನುರೂಪಂಚಿ ಕುಲಶೀಲಬಲಶ್ಚ ಕ್ಷಿಂ | ಸಹಧರ್ಮಂಚರೇತ್ತೀನ ಪುತ್ರಾಶ್ಚೋತ್ಪಾದಯಿತ್ತತಚತಿ || ೪೬ ||

ಸಜಾತೀಯನಾಗಿಯೂ ಅನುರೂಪನಾಗಿಯು ಕುಲ ಶೀಲ ಬಲ ಖ್ಯಾತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿರುವಂಥಾ ವರನಸಂಗತ ಧರ್ಮಾರ್ಥರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಪುತ್ರರನ್ನುತ್ಪಾದನೆಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ ||೪೬||

೪೭|| ಅತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾಮಾಧವಾಚಾರ್ಯಃ || ೫ ||

ಇದಕ್ಕೆ ವರಾಶರಸ್ಮೃತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರಾದ ಮಾ ಮಾಧವಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿರುವದೇನಂದರೆ|೫||

ಸರ್ವಾರ್ಥವರಂಘಾ ವೈಶ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮತ್ಯ ಯೋಜನೀ

ಇಂಥಾವರನು ಶಿಕ್ಷ್ಯವವರಲ್ಲಿ ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮಣವಾಗಿ

ಯಂ | ಎತಶ್ಚಾನುತಿರಜೋದರ್ಶನೇ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಂ || ೧೦
ಧೃವ್ಯೇತುರಜಸಿ ನತ್ಸುಪಿ ಪಿತೃಷು ಕಂಚಿ
ತ್ಯಾಲಂ ಪಿತೃಶಾಸನಂ ಪರೀಕ್ಷ್ಯ ತದುವೇಕ್ಷಣೆ ಸ್ವಯಂ
ನರಂ ಪರಯೇತೆ || ೧೧ ||

ತಥಾಚ್ಚ ಬಿರಾಧಾಯನಃ- ತ್ರಿಣಿವರ್ಷಾನ್ಯುತ್ಯಮು
ತೀಕಾಂಕ್ಷೇತ ಪಿತೃಶಾಸನಂ | ತತಶ್ಚ ತುರ್ಧವರ್ಷಿ ತು
ರಿಂದೇತನದ್ಯ ಶಂವತಿಂ || ೧೨ ||

ಅವಿದ್ಯಮಾನನದ್ಯಶಗುಣಹೀನಮಪಿಶ್ರಯೇತ್ || ೧೩ ||

ಮನುರಪಿ- ತ್ರಿಣಿವರ್ಷಾನ್ಯುದೀಕ್ಷೇತ ಕುಮಾರ್ಯು
ಪುತೀನತೀ | ಊರ್ಧ್ವಂತುಕಾಲಾದೇತಸ್ಯಾ ದ್ವಂದೇ

ರಜೋದರ್ಶನ ಉಂಠಾಗುಬಹುದು || ೧೦ ||
ರಜಸ್ವಲೆ ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಪಿತೃಶಾಸನ
ವನ್ನು ವರೀಕ್ಷಿತಿ ಅವರು ಉವೇಕ್ಷೆಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂವ
ರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ || ೧೧ ||

ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ, ಜಿಂಥಾಯನವರ್ತನ, ಋತುಮು
ತಿ ಮೂರುವರ್ಷವಾಗಿ ಪಿತೃಶಾಸನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿತಿ ನಾ
ಲ್ಪನೇವರ್ಷದಲ್ಲಿನದ್ಯ ಶನಾದವತಿಯನ್ನು ಪರಿಸುಬಹುದು ||
ನದ್ಯ ಶನಾದವರನು ಲಗಲು ಶಿಕ್ವದಹೋದರೆ ಗುಣ
ಹೀನನಾದರೂ ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇ
ಳುತ್ತದೆ || ೧೨ ||

ಮನುವು ಕೂಡ ಋತುಮತಿ ಯಾದವಳು ಮೂರುವ
ರ್ಷ ನಿರೀಕ್ಷಿತಿ ತದನಂತರ ನದ್ಯ ಶನಾದ ವತಿಯನ್ನು ಮಾ

ನದ್ಯ ಶಂವತಿಂ || ೧೪ ||

ಅದೀಯಮಾನಾ ಭರ್ತಾರ ಮದಿಗಚೆ ದ್ಯುನಿಸ್ವಯಂ |
ನಕಿಂಚಿದವಾವ್ಯೋತಿ ನಭಯಂ ಸಾಧಿಗಚ್ಛತಿ ||
ಯಂಭರ್ತಾರಮದಿಗಚ್ಛತಿ ಸೋಪಿನ್ಯನೋಧಿಗಚ್ಛ
ತ್ಯರ್ಥಃ || ೧೫ ||

ಯತ್ನು ವಿಸ್ತು ನೋಕ್ತಂ - ಋತುತ್ರಯಮುಪಾ
ವ್ಯವ ಕನ್ಯಾಕನ್ಯಾತ್ಸವಯಂವರಂ ಇತಿ || ೧೬ ||

ಅತ್ರ ಮಾಧವಾಚಾರ್ಯಃ- ತದ್ಗುಣವದ್ವರಲಾಭೆನತಿದ್ರ
ವ್ಯಂ, ನನು ಋತುಮತ್ಯಾಂಕನ್ಯಾಶಬ್ದಃ ಕಥಂವ್ರ
ಯಕ್ತಃ || ೧೭ ||

ಯತೋಯಮೇನ ದಶವರ್ಷಾಭವತ್ಯನ್ಯೇತ್ಯುಕ್ತಂ-

ಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳ ಇದಾರೆ || ೧೪ ||

ಅಂದರೆ ಹಾಗೆಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ದೋಷವೇ
ನು ಇಲ್ಲವೆಂತಲು, ಅವಳಗಂಡನಿಗೂ ದೋಷವಿಲ್ಲವೆಂತ
ಲು. ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಯೆಂದು ಮಾಧವಾಚಾರ್ಯರು ಹೇ
ಳಿದ್ದಾರೆ || ೧೫ ||

ಮತ್ತು ವಿಸ್ತು ಸ್ವರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಋತುಗಳು
ನೋಡಿ ಕನ್ಯಕೆ ಸ್ವಯಂವರಾಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು
ಹೇಳಿದೆ || ೧೬ ||

ಈಬಳಿ ಮಾಧವಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿರುವದೇನಂದರೆ- ಗು
ಣುಳ್ಳ ವರನು ಶಿಕ್ವದೆ ಹೇಣು ಋತುಮತಿಯಾದರೆ ಅ
ವಳಿಗೆ ಕನ್ಯಾಶಬ್ದವ್ಯಾಗೆ ಪ್ರಯುಕ್ತವಾದೀತು || ೧೭ ||

ಎಂದು ಶಂಕಿತಿ || ೧೮ ||

ಹಿಂದೂವಿವಾಹ ಶಾಸ್ತ್ರಸಂಗ್ರಹ

ಚಿತ್ರದಶಮಿವರ್ಷಿ ಋತುಸ್ನಂಭವತಿ (ಸೋಪ್ಯಸ್ತ್ರೀನಾಘ್ರ
ಸಂಭವತಿ) ನಾಯಂದೋಷಃ - ಗೌರಾದಿಶಬ್ದವತ್ಕ್ರ
ಶ್ಯಶಬ್ದಸ್ಯಾಪಿ ಯಮಿನ ಪರಿಭಾಷಿತತ್ಯಾತ್ | ಸಾಚಿ ವ
ಭಾಷಾಫಲ ಕಫನಾದಾಲುಪಯುಕ್ತಾತಚ್ಚ ವ್ಯೂರ್ವ
ಸೀವೋದಾಹೃತಂ | ಕನ್ಯಾಂದದಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮಿ
|| ೧೪ ||

ಲೋಕನಿರ್ದೃಷ್ಟುಕನ್ಯಾಶಬ್ದೋ ವಿವಾಹರಹಿತ
ಪ್ರವಾತ್ರ ಮಾಚಚ್ಚ || ೧೫ ||
ನಮಸತಿಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ಬರವಃ ಕನ್ಯಾಶಬ್ದಾ ಅನು
ಲೋಕತಾಭವಂತಿ || ೧೬ ||
ಅನೇನ ಪ್ರೂರೋಕ್ತಾತಿಕ್ರಾನ್ತಂ ವರ್ಷದಶಕ ಕ
ವ್ಯವರಿಣಯ ನಿಮಿತ್ತ ಕವ್ಯವಳವತಿತ್ವದೋಷೋ

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾಗುವರೆಗೂ ಕನ್ಯಕೆಯೆಂದು
ನಿರ್ದವಾಗುವದ್ದರಿಂದ || ೧೫ ||
ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವಿಧವಾದ ಕನ್ಯಕೆಗಳು ಅನು
ಗ್ರಹೀತವಾದವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ || ೧೬ ||
ಇದರಿಂದ ರತ್ನವರ್ಷ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದ ಕನ್ಯಕೆಗೆ
ರಜಸ್ವಲಾದಾನ ದೋಷವನ್ನ ಅವಳಗಂಢನಿಗೆ ವ್ಯವಳವ

ಹಿಂದೂವಿವಾಹಶಾಸ್ತ್ರಸಂಗ್ರಹ

ಅಪವಾದವಕ್ಕೆ ನಿರರಸ್ತು || ೧೭ ||
ವಿವಮೀವವಿದ್ಯವವಾದಗ್ರಸ್ತಂಹಿಶಾಸ್ತ್ರಂ || ೧೮ ||

ತಿತ್ವದೋಷವನ್ನ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು || ೧೭ ||
ಈವಕ್ರಾರ ಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯ ಎರಡು ವಕ್ಷಗಳೆಲ್ಲದ್ದಾಗಿ
ದೆ. ಯುಗಾಂತವಕ್ಷವೆಂದು ಕಲಿಯುಗವಕ್ಷವೆಂದು ಎ
ರಡುವಕ್ಷಗಳಾಗಿದೆ. ಯುಗಾಂತರಥ್ಯಗಳು ಕಲಿಯು
ಗಕ್ಕೆ ಆಗಲಾರದೆಂದೇ ಬರಾಶರರು ಕಲಿಧ್ಯಗಳನ್ನುವ್ರ
ಶ್ಯೇಕಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಋಷಿಗಳು ಕಾಲಾನುಗು
ಣ್ಯವಾಗಿ ವಕ್ಷವಕ್ಷಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಧಾ ದೂರ
ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಪ್ರಾಜ್ಞರೇಹೋರ್ತು ಯಾವಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಯಾವದು ಅನಾಧ್ಯವೋ ಅದನ್ನೇಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇ
ಳುವಂಥಾ ಬುದ್ಧಿಹೀನರಲ್ಲವೆ, ಇದರಿಂದ ಈಯುಗದ
ಲ್ಲಿ ರನ್ನೇರಡುವರ್ಷದ ಅವಧಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳ
ಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. || ೧೮ ||

ಪ್ರಯೋಗಚಂದ್ರಿಕಾಂಧಿ ಕ್ರಾಯೂಂ - ವಿವಾಹಮಧ್ಯರಜೋ
ಶ್ರುತೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಮುಕ್ತಂ - ಸೋಮಾಯಜನಿ
ವಿದೇಸ್ಯಾಜಿತೀ - ಹೋಮಾತ್ಮೋರ್ವಂ ಕನ್ಯಾಯಾಂ ರಜ
ಸ್ವಲಾಯಾಂ - ಉಕ್ತಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾನುತರಂ ತಂತ್ರ
ೇಷಂ ಸಮಾವಯೇದಿತಿ ಅಪಿಚ್ಚ ಮನುಃ ||೨೩||

ದೀರ್ಘಕುಶ್ಚಿತ್ತೋಗಾರಾಪ್ಯಂಗಾಸ್ತಂಸ್ವಲ್ಪಷ್ಯ
ಬೃಥುನಾ | ದೃವಾನ್ಯಗತಭಾವಾಚ್ಚ ಕನ್ಯಾದೋಷಾಃ
ಕ್ರೀರಿತಾಃ | ಇತಿವ್ರಯೋಗಾತ್ ಋತುಮತ್ಯಾಶ್ಯ
ಯಾವಿವಾಹೋನದೋಷಇತಿ ಸ್ಪಷ್ಟಂಭವತಿ ||೨೪

ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಚಂದ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಮಧ್ಯರ
ಜೋದರ್ಶನ ಉಂಟಾದರೆ ವೇದದಲ್ಲಿ ಸೋಮಾಯಜನಿ
ವಿದೇಸ್ಯಾದ - ಎಂಬದಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಹೋಮಕ್ಕೆ
೪ ತದನಂತರ ತಂತ್ರಶೇಷ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ
ಶ್ರುತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರೋದಿಹಿದರೆ ಶ್ರುತಿಗೆ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವೇ
ಹೊರತು ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯ
ಸಾಧಕವಾಗಿದೆ || ೨೩ ||

ಮನುಪ್ರಕಾಶಾ ಕನ್ಯಕೆಗೆ ದೋಷಗಳು ದೀರ್ಘ
ವಾದ ಕುಶ್ಚಿತ್ತವಾದ ರೋಗವೇನು ವೈಪರೀತ್ಯವೇನು
ಪ್ರರೂಪ ಸಂಗವೇನು ಅನ್ಯಪ್ರರೂಪನಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ
ಯೇನು ಇವು ದೋಷಗಳೇಹೊರತು ಋತುಮತಿ
ದರು ಪರಿಶುದ್ಧಳಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆನು ದೋಷವಿಲ್ಲ

ಪರಾಶರಸ್ಮೃತಿವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ | ಇದಮುಕ್ತಂ || ೨೫ |
ನಿಷೇಧಾಶ್ಚ ಯುಗಪ್ರಯುಕ್ತಾನುವವತ್ತಿ ಮೂಲಕಾಃ
ಅನ್ಯಥಾ ವಿಧ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ವೈಯರ್ಥ್ಯಾತ್ - ಅನುವವತ್ತಿ
ಪ್ರವಾಪ್ಯವಾಚೇತಿ ದ್ವಿವಿಧಾ - ತತ್ರ ದೃವಾಪ್ಯ
ಯವವತ್ತಿ ಮೂಲಕಾನಾಂ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮನನುಷ್ಠಾನಂ
ಚಾನಂದಿತಂ - ಯತಾ ನನ್ಯಥಾನಿದ್ಧಪತ್ರಿವನವಿಧಿ
ರುನ್ಯೇಯತೆ ತತ್ರ ದೃವಾಪ್ಯನುವವತ್ತಿಃ ಕಲ್ಪುತೇ - ಅ
ನ್ಯತ್ರ ಗೋವಧಾದೌ ಅದೃವಾ ನುವವತ್ತಿಃ ಕಲ್ಪುತೇ
ತೇನಾಮನುಷ್ಠಾನಃ ನಂದಿತಂ - ಯತ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪೂ
ರ್ವವಿಧಿ ದೃಶ್ಯತೆ ಕೃವಾದೌ ತಸ್ಯಾನನುಷ್ಠಾನಂ ನಿ

ನೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ || ೨೪ ||
ಪರಾಶರಸ್ಮೃತಿವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು ಹೇಳಿರುವದೇನಾದರೆ
ನಿಷೇಧಗಳು ಯುಗಪ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಅನುವವತ್ತಿ
ಮೂಲಕಗಳು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ವಿಧ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಗೆ ವೈ
ಯರ್ಥ್ಯ ಉಂಟಾದೀತು. ಅನುವವವತ್ತಿಯಾವದಂದರೆ -
ಕಂಡದ್ದು, ಕಾಣದ್ದು. ಎಂಬದಾಗಿ ಎರಡುವಿಧ. ಕಂಡನು
ಪವತ್ತಿ ಮೂಲಕಗಳಿಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನವೇ ಆಗಲಿ ಅನನು
ಷ್ಠಾನವೇ ಆಗಲಿ ನಂದಿತವಲ್ಲ. ಯಾವಲ್ಲಿ ಯಥಾಸ್ಥಿತವಾದ
ವಿಧಿ ಹೇಳಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡನುವವವತ್ತಿ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
ಅನ್ಯತ್ರ ಗೋವಧಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣದೇನುವ ಅನುವವತ್ತಿ
ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಅವುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ನಂದಿತವೇ ಸರಿ
ಯಾವಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಅಪರಂಪರವಾದ ವಿಧಿ ಹೇಳಿದೆಯೋ

ನಿಂತಂ - ತನಿಶರವಿಷಯಶ್ವನೈವ ನಿಷೆಧಾನಾಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿತ್ಯಾದಿತಿ || ೨೬ ||

ಶ್ರೀರಂಗಾದಿ ದಿವ್ಯಾಕ್ಷೇತೇಷು ಭಗವನ್ಮಂದಿರಪ್ರೀಶವಂದನಾದ್ಯವಸರ ಸರೈಉತ್ತರಿಯೇಣಕಟಂ ಸಂಶ್ರೀಷ್ಠ ಯಂತಿ - ಯದುಗಿರೌತು ಎತದಾಚಾರಾಭಿಷಾಙ್ಗಾಽಪಿ ಶೀತಬಾಧಾ ಸಹಿಷ್ಣವಃ ಅವಗುಂತಿಶೋತ್ತರೀಯಾ ಎವ ಸರೈಶ್ವರಂ ವರಿಚರನ್ತಿ || ೨೭ ||

ಕಿಂಚಿ ಬ್ಯಂದಾವನೇವೇಮನ್ತರೌ ಭಗವತೇ ಅರಾಘ್ಯವೀಶಾದಿಗೋಷ್ಯೋವಿನಿಯೋಗವರೈನ್ಯಂ ಆರಾಧನಂ ಉಷ್ಣೋದಕನೈವ ನಿರವ್ರಯನ್ತಿ || ೨೮ ||

ಕೃಷ್ಣಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಿಸದೆ ಇರೇಣ ನಿಂದಿತವೇನರಿ. ಇತರಿವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಉಂಟು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ || ೨೬ ||

ಶ್ರೀರಂಗಾದಿ ದಿವ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವನ್ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೇವೆಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಡುಕಟ್ಟ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸದಾಚಾರನಡವು ಬರುತ್ತದೆ. ಮೇಲುಕೋಟಿ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಶೀತಬಾಧೆಯಿಂದಾ ಹೋದ್ದು ಕೊಂಡೇ ದೇವರಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ || ೨೭ ||

ಮತ್ತು ಬ್ಯಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಹಿಮಂತುತುನಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ಅರಾಘ್ಯಭಿವೇಕ ಮೊದಲಾಗಿ ಗೋಷ್ಯೋವಿನಿಯೋಗವರೈನ್ಯಂ ಆರಾಧನೇ ವೆಲಾ ಉಷ್ಣೋದಕದಿಂದಲೇ ಅಗು

ತ್ತದೆ || ೨೮ ||

ಅತ್ರೇಶ ಶೀತಬಾಧೈವ ದೃಷಾ ನುವವತ್ತಿಃ - ಎತಾದೃಶದೃಷ್ಟಾನ್ತಾನಿಬರೂನಿಸನ್ತಿ - ಕಿಂಚ ಯುಗಪ್ರಯುಕ್ತಾನುವವತ್ತಿ ಮೂಲಕಾಞ್ಞನೇನ ಕಾಲದೇಶಸ್ವಭಾವಾನುಗುಣ್ಯೇನ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತ ಧರ್ಮಾಚರಣಾಭ್ಯವಗಮವ ತ್ರೀತೇಃ - ಧರ್ಮಾಚರಣಂತು ಕಾಲದೇಶಸ್ವಭಾವ ಮವೇಕ್ಷತೆ ಕಲಿಸ್ವಭಾವಸ್ತು - ಆದಿತ್ಯಸ್ವರಾಣೆ || ೨೯ ||

ಯಸ್ತು ಕಾರ್ತಿಯುಗೋ ಧರ್ಮೋ ನಕರವ್ಯಃ ಕಲೌಯುಗತಿ || ೩೦ ||

ವರಾಶರಃ - ಅನ್ಯೈಕೈತಯುಗೇ ಧರ್ಮಾ ನೈತ್ರೇತಾಯಾಂ ದ್ವಾಪರೇಯುಗ | ಅನ್ಯೇ ಕಲಿಯುಗೈನ್ಯಾಣಾಂ

ಇದಕ್ಕೆ ಲಾ ಶೀತಬಾಧೆಯೇ ಕಂಡನುವವತ್ತಿಯಾಗಿ ಧೇ- ಇಂಥಾ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು ಅನೇಕ ವಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಯುಗಪ್ರಯುಕ್ತಾನುವವತ್ತಿ ಮೂಲಕವೆಂದು ಹೇಳುವವರಿದ ಕಾಲದೇಶ ಸ್ವಭಾವಾನುಗುಣ್ಯವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತ ಧರ್ಮಾಚರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯು ಕಾಲದೇಶಸ್ವಭಾವವನ್ನವೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲಿಸ್ವಭಾವ ಆದಿತ್ಯಸ್ವರಾಣದಲ್ಲಿದೆ || ೨೯ ||

ಕಾರ್ತಿಯುಗಧರ್ಮ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿಹಿದೆ. || ೩೦ ||

ವರಾಶರರು ಆಯಾಯುಗಾನುಸಾರವಾಗಿ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕೇಯೆಂತು ಒಂದುಯುಗಧರ್ಮ

ಯುಗರೂಪಾನುಸಾರಇತಿ || ಯುಗೇಯುಗೇಚಯೇದ
ರಾಸ್ತ್ರತತ್ರತತ್ರಕಯೇದ್ವಿಜಾಃ | ತೇವಾನಿಂದಾನಕ
ರ್ಮವ್ಯಾ ಯುಗರೂಪಾಹಿತೇದ್ವಿಜಾಃ || ೩೧ ||

ಹರಿವಂಶೇಪಿವಕ್ಷ್ಯಮಾಣೋತೋಕ್ತೌಃ - ಉನ
ಮೋಚಶವರ್ಷಾಶ್ಚ ಪ್ರಯಾಸ್ಯಂತಿ ತದಾನರಾಃ | ಶೀ
ಲವ್ಯನನಮಾನಾದ್ಯ ಪಾಪ್ಸ್ಯಂತಿಹಾಸಮಾಯುಷಃ
ಆಯುರ್ವಾರ್ಷಾನ್ಯಾಬಲಗ್ಗಾನಿಃ ಬಲಗ್ಗಾನ್ಯಾನಿವರ್ಷತಾ-
ವೈವರ್ಷಾರ್ಷಾದ್ವ್ಯಾಧಿಸಂಪೀಡಾನಿರ್ದೇದೋವ್ಯಾಧಿಪೀಡ
ರಾತ್ | ಆಯುಸ್ತ್ರೇಚ ಮರ್ತ್ಯಾನಾಂ ವರಂತ್ರಿಂಶದ್ಭ
ರಿಕ್ಷ್ಯತೀತಿ || ೩೨ ||

ಪವಂ ಸ್ಥಿತೆ ಯಥಾವರಾಶರಸ್ತ್ರಲಿವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇನಿ

ನೈಂದುಯುಗಕ್ಕೆ ಆಗಲಾರದೇಂತಲಂ. | ಯುಗಯುಗಕ್ಕೆ
ತಕ್ಕ ಧರ್ಮಗಳು ತಕ್ಕ ದ್ವಿಜರು ಇರುವರು - ನಿ-ದಿನಕೂ
ಡದು. ಎಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ || ೩೧ ||

ಹರಿವಂಶದಲ್ಲಿಯು ಹೇಳಿರುವದೇನಂದರೆ- ಕಲಿಯುಗದ
ಲ್ಲಿ ನರರು ಹದಿನಾರು ವರುಷಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ
ಹೋಗುತ್ತಾರೆ - ಶೀಲವ್ಯನನಗಳನ್ನು ಹೋದಿ ಅ
ಲ್ಪಾಯುಸ್ಸನ್ನು ಉಚ್ಛವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಯುರ್ವಾರ್ಷಿ
ಯಿಂದ ಬಲಗ್ಗಾನಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ- ಬಲಗ್ಗಾನಿಯಿಂದವಿ
ವರ್ಷ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವರ್ಣದಿಂದ ವ್ಯಾಧಿಉಂಟಾ
ಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಧಿಯಿಂದ ನಿರ್ದೇದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
ಮುಪ್ಪತ್ತು ವರುಷವೇ ವಿಶೇಷವಾದಾಯುನಾಗುತ್ತದೆ
ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಾಶರಸ್ತ್ರಲಿವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿವೇ

ವೀಧಾಶ್ಚ ಯುಗವಯುಕ್ತಾನುವವತ್ತಿ ಮೂಲಕಾಃ -
ಇತ್ಯಾದ್ಯುವವತ್ತಿ ಕಲ್ಪನಂ ಸಮಿಂಚೇನಮೇವ - ಉನ
ಮೋಚಶ ವರ್ಷಾಶ್ಚ ವಯೋಸ್ಯಂತಿ ತದಾನರಾಃ || ಇ
ತ್ಯನೇನ ಮೋಚಶವರ್ಷಾಶ್ಚರವೇವ ಅಸ್ತಿ ಕನ್ಯುಗೇ
ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷಾಣಾಂವಿವಾಹೋಕ್ತವ್ಯ ಇತ್ಯರ್ಥೋಽ
ರಭಾನತ | ಅತಃ ಸ್ತ್ರೀವಿವಾಹವಿಷಯೇಪಿವ್ಯವ್ಯಾ
ರುವವತ್ತಿ ದ್ಯುಶ್ಯತೇಶ - ತಾನಾಂ ಬಾಲ್ಯಾವಸಾ
ಯಾಂ ವಿನಾಹಶ್ಚೇತಿ ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಕತ್ವಾತ್ ವೇಶೇಷ
ವೈಧವ್ಯ ದುರಿಬಾಸ್ವದವೇವ - ತಸ್ಮಾತ್ ಯಥಾವರಾಶರ
ಸ್ತ್ರಲಿತ್ ಕನ್ಯಾಶಮ್ಲೋವಿವಾಹರಹಿತ ಸ್ತ್ರೀಮಾತ್ರ
ಮಾಚಷೆ - ಕಾಮೋರಂಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವಾ ಕನ್ಯೈವಾ
ಸ್ತ್ರೀನ್ಯನಂತಯಶಿಉ ಮಾಮಾಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇಃ || ೩೩ ||

ಧಗಳು ಯುಗವಯುಕ್ತಾನುವವತ್ತಿ ಮೂಲಕಗಳಂ
ದು ಮುಂತಾದ್ದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ನರರು
ದೇ, ಹದಿನಾರು ವರುಷಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ನರರು
ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿರುವದರಿಂದ ಈ ಕಲಿಯುಗ
ದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಗೆ ಹದಿನಾರು ವರುಷಕ್ಕೆ ಮೇ
ಲ್ಪಟ್ಟು ವಿವಾಹವಾಗತಕ್ಕದ್ದೆಂಬ ಅರ್ಥವು ಕಾಶವಾಗು
ತ್ತದೆ. ಈವರ್ಷಾರ ಸ್ತ್ರೀವಿವಾಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡ
ನುವವತ್ತಿಯು ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಅವರಿಗೂ
ಶ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಮಾಡಿದರೆ ಕಲಿಯಗದಲ್ಲಿ ಆ
ಯುಸ್ಸು ಅಲ್ಪವಾದ್ದರಿಂದ ವೈಧವ್ಯದ ಮಿವೇಶವೇಆ
ಗುತ್ತದೆ- ಆದರಿಂದ ವರಾಶರಸ್ತ್ರಲಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಾಶಬ್ದ
ವಿವಾಹವಾಗುವರಿಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿರುವವ.

ಲ್ಲದೆ ಕೌಮಾರವನ್ನಾಗಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನಾಗಲಿ ಬಿಡಬಿಡದ ಸ್ತ್ರೀಕನ್ಯಕೆಯೇ ಹೌದೆಂಬವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ಯಾವಜ್ಜೀವವು ನಿವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಕನ್ಯಕೆಯಾಗಬಹುದು - ಉಪಾಸನವೇಶ್ವರನವಾದದ್ದಿ || ೩೩ ||
 ಋತು ಸ್ತ್ರೀಯಾದವರು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಕೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಯಾವಜ್ಜಿವವೂ ಸುಮನವೆನಿಸದೇ ಇದ್ದರೂ ಆ ಸುಖವು ಗುಣವೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅವಳನ್ನೆ ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಾಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬಾಲವೈಧವ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದೆ

ಋತುಸ್ತ್ರೀಯಾದವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಸಾಕನೈತ್ಯಭಿಧೀಯತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಮುಕ್ತಂ - ತದನುಸಾರಿಣಿ ಅಸ್ತ್ರೀಕಾಲೇ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ವಿವಾಹೇ ಯಾವಾನ್ ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮತಾನ್ ತಾನ್ ಗುಣೋವರ್ತತೇ ಋತುಸ್ತ್ರೀಯಾಃ ಶುದ್ಧಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ವ್ಯಾಪ್ತವ್ಯವಃ - ಇತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯುಪಗಮಃ - ಎತತ್ಕ್ರಮಾನುಸರಣೇ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಬಾಲವೈಧವ್ಯದ್ವಯಮೇವ ಅದೃಶ್ಯಂ ಭವೇತ್ - ಅಪಿಚಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಾಕ್

ಹಿಂದುವಿವಾಹಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ರಮ

ಶಿಕ್ಷಣವಾರ್ಧಕವು ಸ್ವತಃ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹಾರ್ಹವು ನ ಸ್ವತಃ || ೩೪ ||
 ವೈವಿಧ್ಯವಿಧವಾ ವಿವಾಹವಿಷಯಸ್ತು ಅಪಿಚಾಸ್ತ್ರವಿಷಯ - ತಾವೈಶಿವವಾನಾಂ ಉಕ್ತಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾತ್-ಸ್ವಸ್ವತ್ಯಾಶ್ರಯಣಿ ನನದ ತಿಲೇವ ಭವತಿ - ತತ್ರಾಪಿ ವಿವರೀತವಾಗುವಿವಾಹಂತಹಿನ್ಯನ್ಯಪಾಪಾನಾಂತಾಸಾಂ ಸ್ವೀವಸ್ವತೋಯಮುಚಿತಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಕಾಶಂ. ನನು ಶಿಷ್ಯಾಚಾರಾಭಾವಾತ್ಪ್ರಭವತದನುಷ್ಠೇಯಂ ಸ್ಯಾತ್ ಉಚ್ಯತೇ - ಶಾಸ್ತ್ರಂ ತಾವತ್ಪೂರೈರ್ಯುಕ್ತ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಅನಿವಾರ್ಯತ್ವಾದ್ವಿವಿಧಂ - ವಿಧಿರೂಪಂ ಅಪವಾದ ರೂಪಂಚೇತಿ - ವಿಧ್ಯನುಷ್ಠಾನಶಕ್ತಾಸ್ತದೇವಾನುತಿಷ್ಠಂತಿ - ನಾತ್ರದೋಷಃ - ಶಕ್ತಾಶಕ್ತಾಧಿಕಾರಿದ್ವೈವಿ

೧೫ ದೋದೀತು. ವಿಧವಾ ವಿವಾಹಾರ್ಹೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆಹೋದೀತು || ೩೪ ||
 ವೈವಿಧ್ಯವಿಧವಾ ವಿವಾಹವಿಷಯವಾದರೆ ಅದು ಚಿಜಾಸ್ತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ - ಅವರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಿಂದ ಸದ್ಗತಿಯೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಹೋದರೆ ಯಾವುದೆನಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶಿಷ್ಯಾಚಾರ ವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವವೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರವೇ ವಕ್ಷಪಕ್ಷಾನ್ತರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಯಾರಯಾರಶಕ್ತಿಹ್ಯಾಗೆಹ್ಯಾಗೆಯಿರಬೇಕೋ ಹಾಗಾಗಬೇಕೆಂದು ಹಾಸ್ತ್ರ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾದವು ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಒಂದೇವಕ್ಷ ಹೇಳದಲ್ಲಿ ಅದು ಅನಾರ್ಥವಾದೀತು ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ || ೩೫ ||

